

OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

č. j. SNPCS 07566/2017

Správy Národního parku České Švýcarsko o povolení výjimky ze zákazu uvedeného v § 29 písm. d) a f) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, konkrétně zákazu vstupovat mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody a zákazu provozovat horolezectví v Národní přírodní rezervaci Kaňon Labe, ze dne 19.12.2017

Správa Národního parku České Švýcarsko (dále jen „Správa NP“) jako orgán ochrany přírody příslušný podle § 78 odst. 3 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), vydává ve smyslu § 43 odst. 1 a 2 zákona a § 171 a následujících zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, toto

opatření obecné povahy,

kterým povoluje výjimku ze zákazu vstupovat mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody a ze zákazu provozovat horolezectví v Národní přírodní rezervaci (dále jen „NPR“) Kaňon Labe.

Článek 1

Předmět úpravy

1. NPR Kaňon Labe byla vyhlášena vyhláškou MŽP č. 142/2010 Sb. s účinností od 1. 6. 2010. Jednou ze základních ochranných podmínek (viz ustanovení § 29 písm. d) a f) zákona) je zákaz vstupovat mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody a zákaz provozovat horolezectví na celém území národních přírodních rezervací.
2. Správa NP tímto závazným opatřením obecné povahy (dále jen „opatření“) povoluje výjimku ze zákazu vstupovat mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody a zákazu provozovat horolezectví v NPR Kaňon Labe, a to za podmínek uvedených v čl. 2.
3. Za horolezeckou činnost se pro účely tohoto opatření považuje zdolávání skalního objektu libovolné velikosti jakýmkoliv způsobem.

Článek 2

Podmínky výjimky

1. Časové omezení

1.1. Celoročně lze na území NPR Kaňon Labe využívat k horolezectví oblast vymezenou těmito skalními objekty:

- od objektu č. 59 Brut do objektu č. 179 Fráterník
- od objektu č. 333 Jižní stěna do objektu č. 348 Vzkříšená stěna

1.2. V období od 1. června do 31. prosince lze na území NPR Kaňon Labe využívat k horolezectví oblast vymezenou těmito skalními objekty:

- od objektu č. 12 Bloková stěna (od severní hranice NPR) do objektu č. 58 Žížův masiv
- od objektu č. 180. Vojtěch do objektu č. 332. Dolní věž

Orientační zakres časového omezení je znázorněn v mapové příloze, která je nedílnou součástí tohoto opatření.

2. Výjimka ze zákazu provozování horolezectví se týká všech skalních věží a masivů ve výše uvedených oblastech kromě věže Doutník a Čihadlo.

3. Každý jednotlivec, který využívá povolené horolezecké oblasti k horolezecké činnosti (dále jen „horolezec“), je povinen dodržovat tato pravidla a zásady chování:

3.1. Horolezci se budou na lezeckých objektech a v jejich okolí chovat šetrně, aby nedocházelo k poškozování přírody, tj. zejména nebudou zasahovat do porostu na skalách nebo jejich okolí, nebudou odstraňovat kameny, dřeviny, zeminu a jinou organickou hmotu ze spár, terásek a povrchu skal, a budou dbát na čistotu a pořádek.

3.2. K přístupu ke skalním objektům budou horolezci využívat pouze značených turistických stezek a horolezeckých přístupových stezek. Tam, kde není cesta vyznačena, budou volit takový přístup ke skále, aby nedocházelo k poškozování půdního krytu a erozi. Pohyb po hranách masivů a skal není povolen.

3.3. Horolezci nebudou rušit klid a zejména nebudou rušit hnízdící ptáky. V případě vyznačení míst hnízdění budou respektovat omezení stanovená Správou NP.

3.4. Horolezci se dále budou řídit značením v terénu umístěným Správou NP, majiteli pozemků, správci lesa a dalšími oprávněnými subjekty.

3.5. Provozování horolezectví je povoleno pouze na suchých skalách a za denního světla.

3.6. Není povoleno používání magnesia a jiných chemických a minerálních látek, které by měly sloužit ke zvýšení tření na skalách.

3.7. Provozování horolezectví bude probíhat takovým způsobem, aby nedocházelo k poškozování nebo změně povrchu skal (např. dření skály při manipulaci s lanem, vysekávání chytů, poškozování voštin, popisování povrchu skály čísly, úmyslné ulamování zvětralé části skal atd.). Tento bod se nevztahuje na provádění prvovýstupů – viz bod 4 podmínky výjimky.

3.8. Lézt je možno pouze ve vhodné lezecké obuvi nepoškozující povrch skal (tj. není vhodná turistická obuv s tvrdou podrážkou).

3.9. Jako jisticí prostředky lze používat pouze stávající fixní prostředky a textilní jisticí prostředky tak, aby nedocházelo k poškození skály a vegetace; používání jisticích prostředků poškozujících skálu je zakázáno (vklíněnce, frendy, skoby aj.). Veškeré jisticí prostředky nesmějí zůstat po výstupu na skále, tj. každý horolezec je povinen své jisticí prostředky po ukončení lezení odstranit.

4. Prvovýstupy

4.1. Veškeré prvovýstupy, jakož i osazování skal fixními jisticími prostředky a případné odstraňování těchto prostředků, je možné provádět pouze na skalních objektech a za podmínek stanovených tímto opatřením.

4.2. Prvovýstupy nejsou povoleny na těchto skalních objektech:

č.	název	č.	Název	č.	název
101	Pod Drnem	120	Hektor	185	Skříň
102	Mešita	124	Trůn	205	Prezident
103	Medvěd	125	Zrcadlo	223	Želva
104	Majdaléna	128	Velká bašta	228	Duhová věž
113	Hlídač	129	Malá bašta	229	Mrňous
114	Strážce Dolního Žlebu	141	Metalistická stěna	230	Mlok
117	Verdonek	169	Rolling Stone	243	Růžová palice
119	Ledová stěna	180	Vojtěch	248	Karlova stěna

Na výše uvedených skalních objektech lze dokončit navržené a rozpracované projekty, které byly do konce roku 2017 nahlášeny Správě NP.

O zamýšlených prvovýstupech na skalních objektech uvedených níže bude min. 30 dní předem informována Správa NP, která může prvovýstup zakázat z důvodu ochrany přírody nebo stanovit podmínky (viz § 66 zákona):

č.	název	č.	Název	č.	Název
110	Růžová věž	146	Kormidelník	212	Jižní Tyršova věž
118	Titanik	148	Maják	219	Skleněný vrch
122	Minaret	149	Admirál	225	Vezír
123	Letní rezidence	167	Planeta	227	Duhová stěna
135	Španělská stěna	204	Klášter	248	Karlova stěna
136	Španělská bota	210	Pražská stěna	253	Josefova hlava
142	Mnich	211	Severní Tyršova věž		

Pozn.: Označení skalních objektů a jejich číslování vychází z horolezeckého průvodce *Chocholoušek, Jiří a Nehasil, Vladislav. Labské údolí – pravý břeh. Bynovec: HUDYsport, a. s., 2017.*

5. Další pravidla

- 5.1. Není povoleno provádění přeskoků mezi masivy a věžemi.
- 5.2. Není povoleno zdolávání volného prostoru mezi skalními objekty tzv. způsobem slackline.

Článek 3 Odůvodnění

Správa NP obdržela dne 3. 10. 2017 žádost Českého horolezeckého svazu, se sídlem Donská 275/9, 101 00 Praha 10, IČ 00460001, zastoupeného PhDr. Boženu Valentovou na základě pověření k jednání s orgány ochrany přírody ze dne 1. 8. 2017 (dále jen „ČHS“), o povolení výjimky ze zákazu vstupovat mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody a ze zákazu provozovat horolezectví v NPR Kaňon Labe v souladu s ustanovením § 29 písm. d) a f) zákona.

Důvodem pro podání žádosti je fakt, že ke dni 31.12.2017 končí platnost rozhodnutí AOPK ČR, Správy CHKO Labské pískovce, kterým byl vydán souhlas s vyhrazením terénů pro horolezeckou činnost. Žádost obsahovala návrh podmínek včetně odůvodnění.

S ohledem na fakt, že předmět řízení se týká blíže neurčeného okruhu osob, povoluje Správa NP výjimku opatřením obecné povahy v souladu s § 43 odst. 2 zákona a způsobem stanoveným § 171 a následujícími správního řádu.

Správa NP vycházela při vydání rozhodnutí z informací uvedených žadatelem v podané žádosti, a dále z těchto podkladů:

1. Plán péče o NPR Kaňon Labe (platnost od 1. 6. 2010 – 31. 12. 2023)
2. Plán péče o CHKO Labské pískovce (platnost 2011 – 2020)
3. Rozhodnutí AOPK ČR, Správy CHKO Labské pískovce ze dne 5. 11. 2012 (č. j. 01118/LP/2012/AOPK).
4. Valečka, Jaroslav. Friml, Vít. Terhešová, Daniela. *Kaňon Labe. Studie o antropogenních vlivech na připravovanou NPR Kaňon Labe, návrh opatření.* Děčín: 2006.
5. Chocholoušek, Jiří a Nehasil, Vladislav. *Labské údolí – pravý břeh. Horolezecký průvodce.* Bynovec: HUDYsport, a. s., 2017.
6. ČHS. *Pravidla lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách.* Dostupné také z: <https://www.horosvaz.cz/res/archive/058/010523.pdf?seek=1359717580>
7. Čermák, Lukáš. *Vliv sportovního horolezectví na poškozování pískovcových skal ČR se zaměřením na používání magnesia.* Praha, 2007. Diplomová práce. ČZÚ Praha, Fakulta lesnická a environmentální, Katedra biotechnických úprav krajiny. Vedoucí dipl. práce prof. Ing. Miloslav Janeček, DrSc.

8. Kůs, Lukáš. *Vliv použití magnézia při horolezecké činnosti na pískovce v chráněných územích*. Ústí nad Labem, 2005. Diplomová práce. UJEP Ústí nad Labem, Fakulta životního prostředí. Vedoucí dipl. práce Doc. Ing. Pavel Janoš, CSc.

Správa NP vycházela také z informací získaných od AOPK (příslušný orgán ochrany přírody do 1. 6. 2017), které se týkají oblasti horolezectví a evidence hnízdních lokalit. Správa NP je příslušným orgánem ochrany přírody na území CHKO Labské pískovce od 1. 6. 2017.

NPR Kaňon Labe byla vyhlášena dne 1. 6. 2010. Předmětem ochrany jsou přirozené lesní porosty na pravém svahu kaňonu řeky Labe tvořené především acidofilními a květnatými bučinami, suťovými lesy a bory a tvořícími biotop vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Jedná se o geomorfologicky ojedinělý útvar pravého svahu kaňonu řeky Labe tvořeného formami pseudokrasového reliéfu v kvádrových pískovcích svrchní křídy, kde se vyskytují rozsáhlé skalní stěny, věže a složitě členěné hřbety, suťová pole, soutěsky a jeskyně, se specifickými rostlinnými a živočišnými společenstvy.

Správa NP při posuzování žádosti hodnotila, zda (1) existuje jiný veřejný zájem převažující nad zájmem ochrany přírody a dále (2) zda povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany v NPR (viz ustanovení § 43 odst. 1 zákona). Otázka, zda povolovaná činnost je v zájmu ochrany přírody, nebyla řešena z důvodu povahy předmětu žádosti.

Horolezectví má v oblasti Česko – Saského Švýcarska již svojí dlouholetou tradici, počátky se datují do druhé pol. 19. stol. Od té doby se sportovní horolezectví stalo již nedílnou součástí turistických aktivit v oblasti a patří neodmyslitelně mezi lidské činnosti, která spoluutváří krajinu Labských pískovců. Přestože existuje veřejný zájem na rozvíjení horolezectví v oblasti Labských pískovců (historické ukotvení, rozšířená sportovní aktivita), není Správou NP hodnocen jako zájem, který by převažoval nad zájmy ochrany přírody.

Správa NP proto dále řešila otázku rozsahu a podmínek činnosti tak, aby povolením výjimky nedošlo k ovlivnění stavu předmětu ochrany v NPR Kaňon Labe. Přitom se soustředila především na ochranu hnízdních lokalit zvláště chráněných druhů ptáků (čáp černý, sokol stěhovavý, výr velký) a druhů, které jsou předmětem ochrany v Ptačí oblasti Labské pískovce (sokol stěhovavý, výr velký), a dále ochranu geomorfologie, především mikroreliéfu skalních útvarů v NPR.

Komentář ke stanoveným podmínkám:

Ad 1. Časové omezení

S ohledem na zajištění klidu pro hnízdění ptáků byla oproti stávajícím podmínkám stanovených rozhodnutím AOPK, Správou CHKO Labské pískovce rozšířena oblast, kde je provozování horolezectví časově omezeno na období roku od 1. 6. do 31. 12. Pouze v centrální části (okolí vyhlídkového místa Belvédér) a jižní části (v návaznosti na Stoliční vrch u Děčina) řešené oblasti je umožněno celoroční provozování horolezectví.

Časové omezení bylo zvoleno na základě znalosti biologických nároků cílových ptačích druhů tak, aby kritické zimní a jarní měsíce byl zajištěn potřebný klid pro zahnízdění. Správa NP i nadále počítá s aktivní ochranou zjištěných hnízdišť kombinací terénní práce a administrativních opatření (omezení/zákaz vstupu do blízkosti hnízdních lokalit dle § 64 zákona; informování nejen horolezecké veřejnosti apod.).

AD 2.

Výjimka není povolena na skalní objekty Doutník a Čihadlo. Tento zákaz byl převzat z rozhodnutí AOPK, Správy CHKO Labské pískovce a vyplývá ze závěrů studie z roku 2006 (viz odkazy na podklady – bod 4). Žadatel ve své žádosti navrhuje přehodnotit a zrušit toto omezení. Správa NP se touto otázkou zabývala, ale nenašla důvod opětovně povolit horolezeckou činnost na těchto objektech, kde jsou zachované unikátní tvary skalního reliéfu, které je potřeba chránit před poškozením.

AD 3.

Třetí část podmínek povolené výjimky se týká vlastního způsobu provozování horolezectví v NPR. Podmínky vychází z platných *Pravidel lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách*, které jsou mezi horolezeckou veřejností známy a akceptovány. Podmínky směřují k maximální šetrnosti ve vztahu k přírodnímu prostředí (živé i neživé části).

Správa NP nepovolila používání chemických a minerálních látek, které by měly sloužit ke zvýšení tření na skalách (např. magnesium). Používání tzv. magnesia (chemické složení se liší v závislosti na výrobci) je diskutovanou otázkou i mezi horolezeckou veřejností. Správa NP má k dispozici dvě odborné práce, které se věnují vlivu magnesia na pískovec. Citované práce neodhalily závažný vliv na vnitřní chemismus pískovce spojený s následnou degradací. Na druhou stranu ale připustily změnu ve fyzikálních vlastnostech (ucpávání pórů a následná změna rychlosti vysychání povrchu pískovce, vznik trhlin apod.).

V neposlední řadě uvažovala Správa NP vliv na krajinný ráz, kdy bílé skvrny na povrchu skály působí rušivým dojmem. Přestože pravidla ČHS obsahují pouze doporučení nepoužívat magnesium při lezení v pískovcových oblastech, Správa NP přistupuje k dané otázce s principem předchozí opatrnosti, protože žádná studie jednoznačně nevyloučila negativní vliv na pískovec. Magnesium je pouze podpůrný prostředek pro provozování horolezecké činnosti a je používán především při obtížnějších výstupech. Vyloučením používání magnesia při horolezecké činnosti není vyloučena činnost samá. S ohledem na širší souvislosti by mělo být v této otázce přistupováno stejným způsobem jako v sousedních chráněných územích (národní parky České a Saské Švýcarsko), kde je používání magnesia také vyloučeno.

AD 4 – prvovýstupy

V uplynulém období nebyl stanovený plošný zákaz tvorby prvovýstupů, týkal se pouze pěti skalních objektů a u dalších jmenovaných byla daná povinnost předchozího schválení. Z evidence dokončených prvovýstupů (nových lezeckých cest) vyplynulo, že tvorba prvovýstupů je v rámci sportovního pojetí horolezectví rozšířená činnost na celém území NPR Kaňon Labe. Limitem z pohledu ochrany přírody pro další rozšiřování horolezeckých cest je požadavek na zachování morfologie skalního povrchu, především ochrana vzácných a snadno zranitelných tvarů mikroreliefu.

Cílem Správy NP je postupně omezit tvorbu nových cest na minimum. Tento dlouhodobý cíl je výsledkem jednání Správy NP a žadatele. Správa NP akceptovala návrh žadatele uvedených v žádosti a stanovila podmínky uvedené v bodě 4.2 a 4.3.

AD doba platnosti

Žadatel navrhuje ve své žádosti povolení výjimky na dobu pěti let. Při posuzování žádosti narazila Správa NP na nedostatky v některých podkladech, především v oblasti monitoringu návštěvnosti a vztahu míry návštěvnosti (nejen horolezecké veřejnosti) posuzované lokality k vlivu na přírodní prostředí. Správa NP proto rozhodla o omezení doby platnosti na dobu tří let, ve kterých se zaměří na tyto otázky a získání dalších podkladů. Po uplynutí této doby bude opětovně hodnotit, zda podmínky, za kterých se výjimka povoluje, jsou dostačující k ochraně přírodního prostředí a předmětu ochrany v NPR Kaňon Labe. Dále bude probíhat komunikace a prohlubování spolupráce s horolezeckou veřejností.

Dle ustanovení § 28 zákona je využití NPR možné jen v případě, že se jím uchová nebolepší dosavadní stav přírodního prostředí. Správa NP dospěla k závěru, že při dodržení podmínek uvedených v čl. 2 opatření nedojde ke zhoršení dochovaného přírodního prostředí. Proto byla výjimka povolena.

V neposlední řadě byl vyhodnocen také vliv záměru na evropsky významné lokality (EVL) Labské údolí, Porta Bohemica a ptačí oblast Labské pískovce ve smyslu § 45g zákona.

Cílem ochrany EVL Labské údolí je zachování typů přírodních stanovišť a druhů, které jsou předmětem ochrany, a dále pak obnova jejich příznivého stavu. Mezi předměty ochrany EVL Labské údolí patří smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy, lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích, nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů Ranunculion fluitantis a Callitricho-Batrachion, bahnité břehy řek s vegetací svazů Chenopodion rubri p.o. a Bidention p.p., evropská suchá vřesoviště, chasmo-fytická vegetace silikátových skalnatých svahů, jeskyně nepřístupné veřejnosti, bučiny asociace Luzulo-Fagetum; střeoevropské lišejníkové bory a dále je cílovým druhem bobr evropský, losos obecný, vydra říční, žabníček vzplývavý.

Předmětem ochrany EVL Porta Bohemica jsou vápnité nebo bazické skalní trávníky (Alyso-Sedion albi), střeoevropské silikátové sutě, vápnité sutě pahorkatin a horského stupně, lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích; jde o lokalitu bobra evropského a lososa obecného.

Cílem ochrany ptačí oblasti Labské pískovce je zachování a obnova ekosystémů a stanovišť

významných pro druhy ptáků, které jsou předmětem ochrany (sokol stěhovavý, chřástal polní, výr velký, datel černý), v jejich přirozeném areálu a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů v příznivém stavu z hlediska ochrany.

V tomto ohledu dospěla Správa NP k názoru, že vzhledem k charakteru činnosti a za splnění stanovených podmínek lze vyloučit závažné nebo nevratné poškození přírodních stanovišť a druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptací oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena.

Průběh procesu vydání opatření obecné povahy:

Správa NP projednala návrh opatření obecné povahy s dotčenými obcemi, které nevznesly žádné připomínky/námítky. Návrh opatření obecné povahy byl uveřejněn dne 15.11.2017 veřejnou vyhláškou včetně výzvy vlastníkům a dotčeným osobám, aby podaly svoje připomínky nebo námítky. V zákonem stanovené lhůtě 30ti dní obdržela Správa NP připomínku žadatele, která se týkala návrhu změny formulace podmínky uvedené v odstavci 4.1. Správa NP k této připomínce přihlédla a upravila znění podmínky dle návrhu. Jiné připomínky/ námítky nebyly uplatněny.

Po posouzení žádosti, vyhodnocení dostupných podkladů a připomínek rozhodla Správa NP tak, jak je uvedeno v článku 2 opatření obecné povahy.

Článek 4

Účinnost a platnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky a platí do 31. 12. 2020.

Článek 5

Poučení

Podle § 173 odst. 2 správního řádu nelze proti opatření obecné povahy podat opravný prostředek.

Do opatření obecné povahy o zákazu vstupu z důvodu ochrany přírody, včetně příloh a odůvodnění může každý nahlédnout u Správy NP se sídlem v Krásné Lípě, Pražská 457/52.

Ing. Pavel Benda, Ph.D.

Česká republika
ředitel
Správa Národního parku
České Švýcarsko
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
- 8 -

Příloha: mapová příloha – orientační zákres časového omezení

Vyvěšeno dne: 20. 12. 2017

Sejmuto dne:

Česká republika
Správa Národního parku
České Švýcarsko
Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa
- 8 -